

ΔΗΜΗΤΡΙΗ ΜΠΟΓΓΗ

“ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΖΩΗ,”

Θέατρο Μαρίκας Κοτοπούλη

Με τὴν «Καινούργια Ζωή» ὁ Δημήτριος Μπόγγης μᾶς ἔδωσε τὸ καλλίτερο ἔργο του—ἴσως καὶ τὸ καλλίτερο νεοελληνικὸ θεατρικὸ ἔργο. Τὸ ταλέντο του ποῦ τόσο πρόωρα ἀλλὰ καὶ τόσο ἔντονα ἐκδηλώθηκε σὶδ ἀξέχαστο θέατρο τοῦ Βελμούρα, τὸν φτωχικὸ ἀλλὰ πλούσιο σὲ καρποὺς ἐκείνον ἀγρὸ τῆς τέχνης, παρουσιάζεται στὴν «Καινούργια Ζωή» ὄριμο, πλουτισμένο μὲ τὴν παρατήρηση καὶ τὴν πείρα τῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ γεμᾶτο σφρίγος, γεμᾶτο παρθενικότητα.

Ἡ ὑπόθεση εἶνε αὐτή, μὲ λίγα λόγια: Μέσα σ' ἓνα παλιὸ ἀθηναϊκὸ σπίτι ζοῦνε τρεῖς ἀδέρφια: ἡ Ἀγλαΐα, μιὰ συμπαθητικὴ γυναίκα τοῦ παλιοῦ καλοῦ καιροῦ ποῦ ἔμεινε γεροντοκόρη ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τοῦ ἀρρεβωνιαστικοῦ της, ὁ Γεώργιος, καθηγητὴς τῆς φιλολογίας καὶ ἄτυχος συγγραφέας σχολικῶν βιβλίων καὶ ὁ Θρασύβουλος, τεμπέλης καὶ μπεκρῆς. «Ἀχαίρευτος» τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ τρεῖς

αδέρφια ζούνε κεί μέσα μιὰ μονότονη και πληχτική ζωή όταν έξοφνα ένα νέο δροσερό αέρακι τους φρεσκάρει: είνε ή Νάτα ή δακτυλογράφος του καθηγητή που ήρθε για λίγο να εργασθῆ εκεί κ' έμεινε για πάντα: έγινε γυναίκα του. Τ' αδέρφια του την καλοδέχονται και μερικοί συγγενείς που κάνουν ύπαιγιούς για τὸ παρελθόν της και την προέλευσή της ἀνογκάζονται πρώτα από την ευγενική και καλόκαρδη 'Αγλαΐα να σωπάσουν κ' ύστερα από τὸ βίαιο και άξεστο αλλά γεμάτο καρδιά κ' αίσθήματα Θρασύβουλο να ξεκουμπιστούν. 'Η ζωή αρχίζει τὰ γελιά σ' ὄλους. Ξεχρεώνονται πουλώντας τὸ σπίτι. φτιάχνουν μιὰ καινούργια, πρόσχαση φωλιά και ζούνε μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα γαλήνης και αγάπης. 'Αλλά ὁ γυρισμός από τὸ έξωτερικό ενός παλιού έρασιτή κάνει τή Νάτα να ξαναθυμηθῆ τὰ παλιά, να λαχταρήσῃ τὰ νιάτα που έχουν αφήσει πιά τὸν άνδρα της. Πηγαίνει μάρτυρας σὲ μιὰ δίκη, παρὰ την άρνηση του Γιώργου, για να υπερασπίσῃ τὸν παλιό έρασιτή της που ἐκινδύνευε και ὄλοι πιά στὸ σπίτι πιστεύουν πὼς δὲ θὰ ξαναγυρίσῃ. 'Η θλίψη ἀτλώνεται τριγύρω βαρειά κ' ὁ καθένος ψάχνει να βρῆ ποιὸς μεταξύ τους έφταιξε για να φάγῃ ή Νάτα. 'Αλλά ἐπιτέλους εκείνη ξανάρχεται δειλά, μὴν ἐλπίζοντας σὲ τόσο θερμή ὑποδοχή, λέγοντας πὼς ή συνείδησή της δὲν της επέτρεπε ν' αφήσῃ ἀνυπεράσπιστον έναν ἀθῶο, ὅσο κ' αν εκείνος ήταν ἀνάξιος κάθε στοργῆς. Στο βάθος υπάρχει ένας λόγος σοβαρός που την έκανε να ξανάρθῃ, μ' ὄλο που οὔτε ή ίδια καλά-καλά δὲν τώξερε όταν έφευγε αν θὰ γύριζε ή ὄχι: ένιωσε πὼς είνε μητέρα. Τὸ οξίρημα του παιδιού μέσα της την έκανε να βγάινῃ ὀριστικά από τὸ νοῦ της την ιδέα του χωρισμού. Θὰ μείνῃ κοντὰ στὸν άντρα της και θ' ἀναστήσῃ τὸ παιδί της μέσα στὸ τίμο οίκογενειακό περιβάλλον. Μιὰ καινούργια ζωή έρχεται στὸν κόσμο και πρέπει ὄλοι να προετοιμαστούν για να τή χρῶσιν και να τή διαπλάσσουν. 'Η χαρὰ ξεχύνεται πάλι στὸ σπίτι, νιώθουν ὄλοι πιά πὼς πρόκειται να ζήσουν μιὰ καινούργια ζωή.

Αὐτὸς είνε ὁ μύθος του Μπόγγρη—ὄχι τόσο ἀπλός, ὅπως τὸν ἐχαρακτήρισαν μερικοί συνάδελφοι, ἀλλ' ἀρκετὰ σύνθετος κ' ἐμπνευσμένος—και γύρω σ' αὐτὸν κινούνται περίτεχνα ὄλα τὰ πρόσωπα του έργου. Είνε ένα δράμα κοινωνικό, πολὺ ἀνθρώπινο, πάρα πολὺ ἑλληνικό, με βάσεις γερές, με πλούσια ἠθογραφία, με ἀγνό γίνετα κουραστική κ. ἄ. 'Ισως νάχουν δίκιο. 'Ο στεγνὸς κριτικός που θὰ ἐξετάσῃ ψυχρὰ με τὸ μικροσκόπιο ένα θεατρικό ἔργο θάβρῃ ἴσως σφάλματα και στὸ Σαϊκ-σπηρ. 'Εμεῖς ἐνώσαμε βαθύτατη συγκίνηση από την ἐκτέλεση της καινούργιας ζωῆς, ἐρηγιήσαμε στὴ σκηνή που ξεπουλιέται τὸ πατρικό σπίτι, ἔδακρῶσαμε στὴ σκηνή που ή 'Αγλαΐα παραίνει στὴ νύφη της τὰ οίκογενειακά κειμήλια, ἐγίναμε ένα με τούς ἥρωες του Μπόγγρη. Κι' αὐτὸ μᾶς φτάνει. 'Οταν ένας συγγραφέας κατορθώνει να μεταδώσῃ στὸ θεατὴ μιὰ τέτοια συγκίνηση, ἔτσι καλλιτεχνική, χωρὶς ψεύτικα μέσα, χωρὶς τρέκ, κ' όταν κατορθώνει να δώσῃ τύπους τόσο ἀληθινούς ὅπως ή εὐγενική, ή ρωμανική, ή ἐξάσια χαρακτηρισμένη 'Αγλαΐα, ὁ ἀσύγκριτος γέρω-ἀλάνης Θρασύβουλος, ὁ Γιώργος, ή Νάτα, ή σουσουράδα ή φίλη της—ὁ συγγραφέας αὐτὸς έχει πετύχει τὸ σκοπὸ του. Οἱ ὀδύνατες σκηνές, που βέβαια δὲ λείπουν από την 'Καινούργια ζωή,, είνε ἴσως ή σκιά που χρειάζεται για να χαιρόμαστε καλύτερα τὸ φῶς, τὸ φῶς που τόσο πλούσια ξεχύνεται από τὸ ἔργο αὐτό.

Μέσα στην ἀγωνη ἐποχή μας τὸ νέο ἔργο του Μπόγγρη είνε ένα θαῖο λουτρό

δροσιάς, ἀγνότητας, λυρισμοῦ κ' ὁμορφιάς.

'Ολος ὁ θίασος ἔπαιξε με ξεχωριστὴ αγάπη την 'Καινούργια ζωή... 'Η Μαρίκα, ἀσύγκριτη πάντοτε, στὸ ρόλο της 'Αγλαΐας ήτιν κάτι τὸ ἀσύλληπτο. 'Εδῶσε έναν τύπο γεροντοκόρης μοναδικό, σχεδὸν ἀπροσδόκητο. 'Ο Λογοθετίδης ὡς Θρασύβουλος περίφημος, σωστὸς ἀρτίστας. Λεπτὸς, συγκρατημένος, πολὺ ἔσωτερικός ὁ Παπᾶς. ὡς Γεῶργος και ή δνὶς Μυράτ ἀρκετὰ καλὴ στὸ βαρὺ της ρόλο.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ